

Vastaanottaja

Kiuruveden kaupunki

Asiakirjatyyppi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Päivämäärä

8.4.2022

LAULURÄMEEN TUULIVOIMA- PUISTON OSAYLEISKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOIN- TISUUNNITELMA

LAULURÄMEEN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Projekti **Winda Laulurämeen tuulivoimapuiston YVA Kaavat**
Projekti nro **1510067705**
Vastaanottaja **Kiuruveden kaupunki**
Asiakirjatyyppi **Osallistumis- ja arviointisuunnitelma**
Versio **0.1**
Päivämäärä **8.4.2022**
Laatija **Antti Kumpula**
Tarkastaja **Pirjo Pellikka**
Hyväksyjä **---**
Kuvaus **Laulurämeen tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointi-
suunnitelma**

Ramboll
Kiviharjunlenkki 1 A
90220 OULU

P +358 20 755 611
<https://fi.ramboll.com>

Ramboll Finland Oy

Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

SISÄLTÖ

1.	Johdanto ja osayleiskaavan tarkoitus	2
2.	Suunnittelualue	3
3.	Perustietoa hankkeesta	4
3.1	Laulurämeen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)	4
4.	Kaavoitustilanne sekä muita suunnitelmia ja selvityksiä	5
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	5
4.2	Pohjois-Savon maakuntakaava	5
4.3	Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava	6
4.4	Yleiskaavat	8
4.5	Asemakaavat ja ranta-asemakaavat	9
4.6	Lähialueen tuulivoimahankkeet	10
5.	Laadittavat selvitykset	12
6.	Arvioitavat vaikutukset	12
7.	Osayleiskaavoituksen aikataulu ja vaiheet	13
8.	Kaavoituksesta tiedottaminen ja kuuleminen työn aikana	15
8.1	Tiedottaminen	15
8.2	Osalliset	15
9.	Osallistuminen kaavoitukseen	16
10.	Kaavoituksen valmistelu ja ohjaaminen	16
11.	Lisätietoja kaavoituksesta	17

1. JOHDANTO JA OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön verraten tarpeellinen suunnitelma kaavoituksen osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa ja kaavan osalliset voivat lausua siitä mielipiteensä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selostetaan se, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, millainen on kaavoituksen aikataulua, mitkä ovat suunnittelutyön lähtökohdat ja tavoitteet sekä millaiset selvitykset ja vaikutusten arvioinnit kaavatyönaikana toteutetaan.

Kiuruveden kaupungin tekninen lautakunta on päättänyt käynnistää Laulurämeen alueelle osayleiskaavan laatimisen kokouksessaan 23.11.2021 (72 §). Päätöksen mukaan osayleiskaava laaditaan MRL 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakennusluvan perusteena.

Winda Energy Oy suunnittelee Laulurämeen alueelle enimmillään 21 tuulivoimalan suuruista tuulivoimapuistoa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä ja yksikköteho 6–10 MW. Tuulivoimapuiston kokonaisteho on enintään 100–210 MW. Hankealue sijaitsee Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkien alueella. Kiuruveden puolelle sijoittuisi enintään 10 tuulivoimalaa. Alustavien selvitysten perusteella alue soveltuu tuulivoimatuotantoalueeksi.

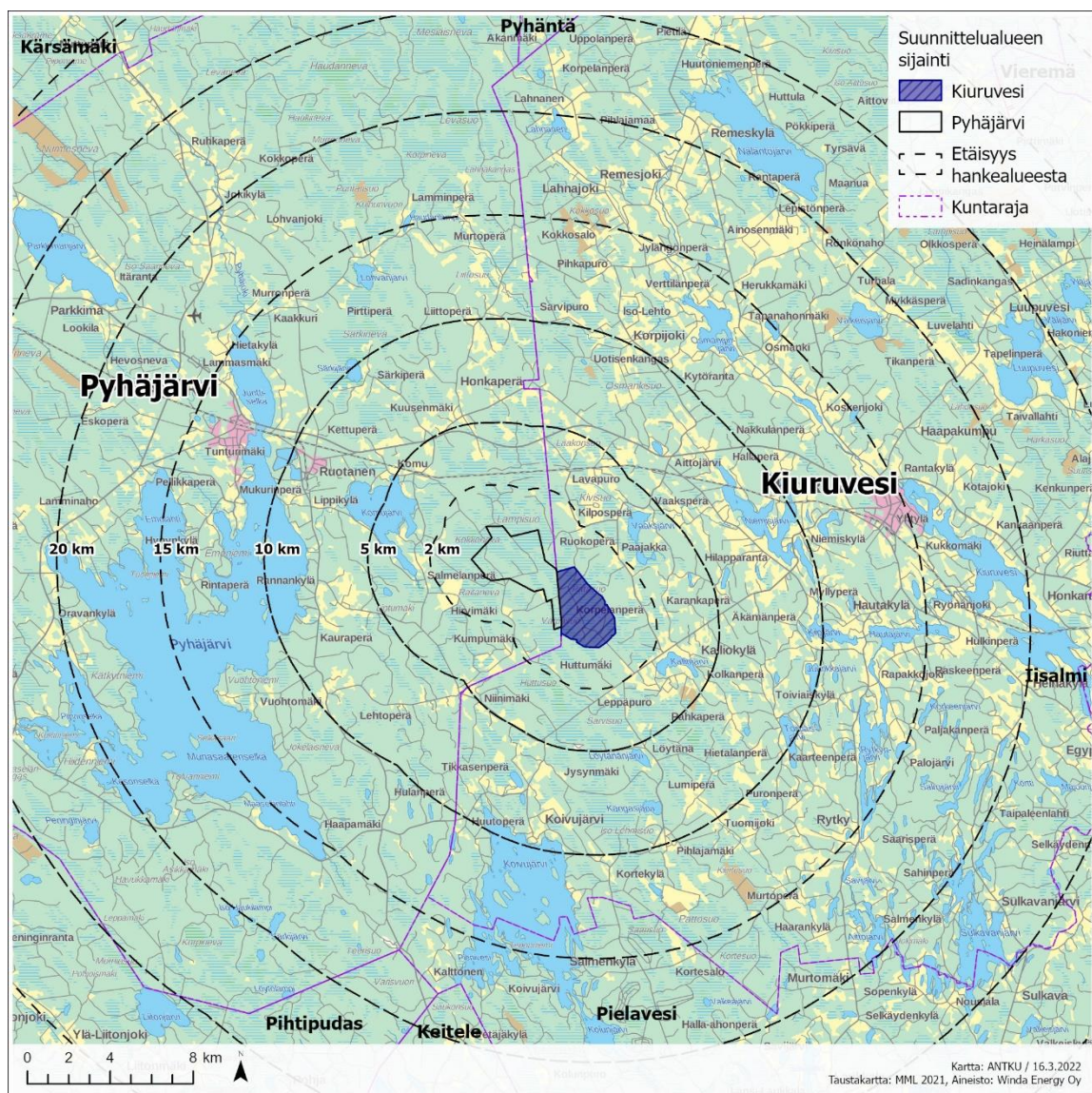
Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Laulurämeen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). Laulurämeen tuulivoimahanke sijoittuu Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkien alueille. Kiuruveden kaupunki ratkaisee osayleiskaavalla Laulurämeen tuulivoimahankkeen toteuttamisen omilla alueillaan ja Pyhäjärven kaupunki omalla osayleiskaavallaan omilla alueillaan.

YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksi hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen. Osayleiskaavassa määritellään muun muassa voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

2. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee noin 15 kilometriä lounaaseen Kiuruveden keskustasta ja noin 12 kilometriä kaakkoon Pyhäjärven keskustasta. Alue sijoittuu Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkien rajalle ja tuulivoimahanke jakautuu molempien kaupunkien alueille. Tuulivoimahankkeen Kiuruveden osayleiskaavoitettava alue on pinta-alaltaan noin 730 hehtaaria ja Pyhäjärven osayleiskaavoitettava alue noin 900 hehtaaria. Kokonaispinta-alaltaan tuulivoimahankkeen yleiskaavoitettava alue on 1630 hehtaaria.

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä eikä alueella sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat suunnittelualueen koillis- ja lounaispuolille noin 1,5–2 kilometrin päähän Kiuruveden ja Pyhäjärven osayleiskaavojen suunnittelualueen rajoista. Lähimmät tiiviimmin rakennetut alueet sijoittuvat koko tuulivoimahankkeen kaakkois- ja luoteispuolille noin 2–5 kilometrin etäisyydelle Kiuruveden Kalliojärven ja Pyhäjärven Komujärven ranta-alueille. Asuin- ja lomarakennukset ovat kuitenkin sijoittuneet harvaan ja hajanaisesti suunnittelualueen ympärille 2–5 kilometrin etäisyydellä.

Kuva 2-1 Suunnittelualueen sijainti.

3. PERUSTIETOA HANKKEESTA

Laulurämeen tuulivoimapuiston alueelle suunnitellaan korkeintaan 21 kpl yksikköteholtaan noin 6–10 MW tuulivoimalaitosta. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä. Laulurämeen tuulivoimapuisto sijoittuisi sekä Kiuruveden että Pyhäjärven alueille. Tuulivoimaloista 11 kpl sijoittuisi Kiuruveden kunnan alueelle ja 10 kpl Pyhäjärven kunnan alueelle.

Kukin tuulivoimala koostuu perustuksista, tornista, konehuoneesta ja roottorista (kuva), Tuulivoimaloiden napakorkeus (kohta, jossa roottori liittyy torniin) on 220 metriä ja roottorinhalkaisija enintään 200 metriä. Kokonaiskorkeus olisi siten 320 metriä. Tuulivoimaloiden tornit voidaan rakentaa joko kokonaan teräsrakenteisina, kokonaan betonirakenteisina tai näiden yhdistelmänä. Voimalayksiköt varustetaan lentoestevaloilla.

Tuulivoimaloiden lisäksi Laulurämeen tuulivoimapuiston alueelle rakennetaan sisäinen sähköasema, johon tuulivoimalat liitetään maakaapeleina. Maakaapelit kaivetaan maahan ja sijoitetaan pääsääntöisesti olemassa olevien teiden ja rakennettavien huoltoteiden yhteyteen. Tuulivoimapuisto liitetään Savon Voiman verkkoon Kiuruveden sähköasemalta, jolloin 110 kV liityntävoimajohto sijoittuisi suunnittelualueen itäpuolella Kilposperän suuntaan ja edelleen valtatie 27 tai Iisalmi-Ylivieska rautatien pohjois- tai eteläpuolitse Kiuruveden sähköasemalle. Toinen liityntävaihtoehto on Fingridin kantaverkkoon suunnittelualueesta pohjoiseen kuntarajan tuntumaan rakennettavalla 110 kV voimajohtolla, mikä liittyisi Fingridin Murtojärven alueelle sijoittuvalle kytkinasemalle. Kolmas vaihtoehto on voimajohto Pyhäjärven suuntaan Elenian Ruotasen sähköasemalle. Liityntävoimajohtoon pituus on kaikissa vaihtoehdoissa noin 20 kilometriä. Kyseessä on 110 kV ilmajohto, joka saattaa ainoastaan Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkialueella toteutua 110kV:n maakaapelina.

Laulurämeen tuulivoimapuiston tiestö tukeutuu alueen pohjoispuolella kulkevaan Kiuruvedentiehen. Liikennöinti kulkisi alustavasti hankealueen Kiuruveden puolelta joko eteläpuolelta Keiteleentien kautta Niinimäentielle, josta edelleen Kalliokyläntien kautta Penkkikankaantielle tai pohjoispuolelta Paajakantielta Hilparannantielle, josta edelleen Kalliokyläntien kautta Penkkikankaantielle. Penkkikankaantielta muodostettaisiin yhteys hankealueelle. Vaihtoehtoisesti liikennöinti voidaan järjestää Pyhäjärven puolelta hankealueen pohjoispuolelta Komutien kautta Hirvimäentielle, josta yhteys hankealueelle.

Tuulivoimapuiston rakentamisen, mukaan lukien tiestön perusparannus ja uusien teiden rakentaminen, perustustyöt sekä voimaloiden pystytys ja sähköasennukset, ennakoitavan noin 1–2 vuotta. Rakentamisen on arvioitu alkavan 2024, jolloin tuulivoimapuisto voitaisiin ottaa käyttöön arviolta vuonna 2025. Tuulivoimalan tekninen käyttöikä on noin 25 vuotta. Perustukset mitoitetaan yleensä noin 30 vuoden käyttöiälle ja kaapeleiden käyttöikä on vähintään 40 vuotta. Tuulivoimaloiden käyttöikää voidaan kuitenkin pidentää riittävällä huollolla ja osien vaihdolla.

3.1 Laulurämeen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Laulurämeen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). Laulurämeen tuulivoimahanke sijoittuu Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkien alueille. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan Laulurämeen tuulivoimahankkeen toteuttamisen vaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla. Hankkeen eri vaihtoehdot ovat:

- Vaihtoehto 0:
 - o Vaihtoehdossa VE0 hanketta ei toteuteta, eikä hankealueille tule uutta toimintaa. Ympäristö-vaikutusten arvioinnissa vaihtoehdon VE0 vaikutukset arvioidaan samalla tarkkuudella kuin varsinaisten toteuttamisvaihtoehtojen, jotta tuotettu tieto ympäristövaikutuksista on tasapuolista ja vertailukelpoista.

- Vaihtoehto 1:
 - o Vaihtoehdossa VE1 Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkien alueelle rakennetaan enintään 21 tuulivoimalaa.
- Vaihtoehto 2:
 - o Vaihtoehdossa VE2 Kiuruveden kaupungin alueelle rakennetaan enintään 10 tuulivoimalaa.
- Vaihtoehto 3:
 - o Vaihtoehdossa VE3 Pyhäjärven kaupungin alueelle rakennetaan enintään 11 tuulivoimalaa.

4. KAAVOITUSTILANNE SEKÄ MUITA SUUNNITELMIA JA SELVITYKSIÄ

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä korvattiin valtioneuvoston 30.11.2000 tekemä ja 13.11.2008 tarkistama päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Uudet tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2019.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on muun muassa auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energianhuolto.

Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentialin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksikköihin ja voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

4.2 Pohjois-Savon maakuntakaava

Laulurämeen tuulivoimahankkeen Kiuruveden osayleiskaavan alue sijoittuu Pohjois-Savon maakuntaan ja Pohjois-Savon maakuntakaavan alueelle. Kiuruveden alueella on voimassa neljä maakuntakaavaa:

- Pohjois-Savon maakuntakaava 2030:
 - o Maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 7.12.2011. Kaavaan on tehty ja vahvistettu muutoksia 15.1.2014, 1.6.2016 ja 19.11.2018.
- Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava

- Maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 15.1.2014 ja sitä on täydennetty 1.5.2016 vahvistuneen kaupan maakuntakaavan yhteydessä sekä muutettu 19.1.2018.
- Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava
 - Maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 1.6.2016 ja kaavan suunnittelumääräyksiä on tarkistettu 19.11.2018.
- Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 1. vaihe.
 - Kaava laaditaan kahdessa osasta, joista 1. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa 19.11.2018.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaihe on tullut vireille 26.8.2019 ja sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 29.8. – 27.9.2019 ja päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma 26.7.-27.9.2021. Vaihemaakuntakaavassa on tavoitteena käsitellä muun muassa tuulivoimaa. Maakuntakaavaluonnoksen kaksi erilaista kaavavaihtoehtoa olivat nähtävillä 11.1. – 14.3.2022 välisenä aikana. Maakuntakaavaluonnoksessa Laulurämeen alue on merkitty tuulivoimapotentialiseksi alueeksi (tv). Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät (7 tai useamman voimalan käsittävät) tuulivoimapotentialiset alueet. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous. Tavoiteaikataulun mukaisesti kaavaehdotuksen nähtävillä olo ja kaavan hyväksyminen tapahtuvat vuoden 2023 aikana. Tuulivoimaosayleiskaava voidaan hyväksyä vaihemaakuntakaavan hyväksymisen jälkeen.

Pohjois-Savon lainvoimaisissa maakuntakaavoissa Laulurämeen tuulivoimapuiston alue sijoittuu osittain turvetuotantoon soveltuvalle alueelle (EO 1 753) sekä suojavyöhykkeelle (sv-11 810, Pyy-lahti). Suunnittelualueen läpi kulkee myös moottorikelkkareitti. Lisäksi noin 1,8 kilometrin päähän suunnittelualueen lounaispuolelle on osoitettu luonnonsuojelu- ja Natura-alue (SL 543) sekä 2,2 km kaakkoispuolelle kylä -merkintä (at-21 057). Suunnittelualueen eteläpuolella noin 2 kilometrin päässä kulkee luoteis- kaakkosuuntaisesti yhdystie/kokoojakuu (yt) sekä päävesijohto (v).

4.3 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Laulurämeen tuulivoimapuisto sijoittuu Pyhäjärven kaupungin alueelle sijoittuvalta osaltaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan. Tuulivoimapuiston Kiuruveden kaupungin alueelle sijoittuva osayleiskaava rajautuu Pohjois-Pohjanmaalla voimassa oleviin maakuntakaavoihin.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on uudistettu vaiheittain vuodesta 2009 lähtien (MRL 27 §). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamisen yhteydessä on käsitelty laajalti koko maakunnan alueiden käyttöä Pohjois-Pohjanmaalle laadittujen maakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden pohjalta (hyväksytty maakuntahallituksessa 10.10.2011 240 §). Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavan uudistamista on toteutettu kolmessa vaiheessa. Kokonaismaakuntakaavan merkinnät ja määräykset ovat kumoutuneet vaihemaakuntakaavoissa käsiteltyjen teemojen ja korjaavien merkintöjen osalta aina, kun vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman.

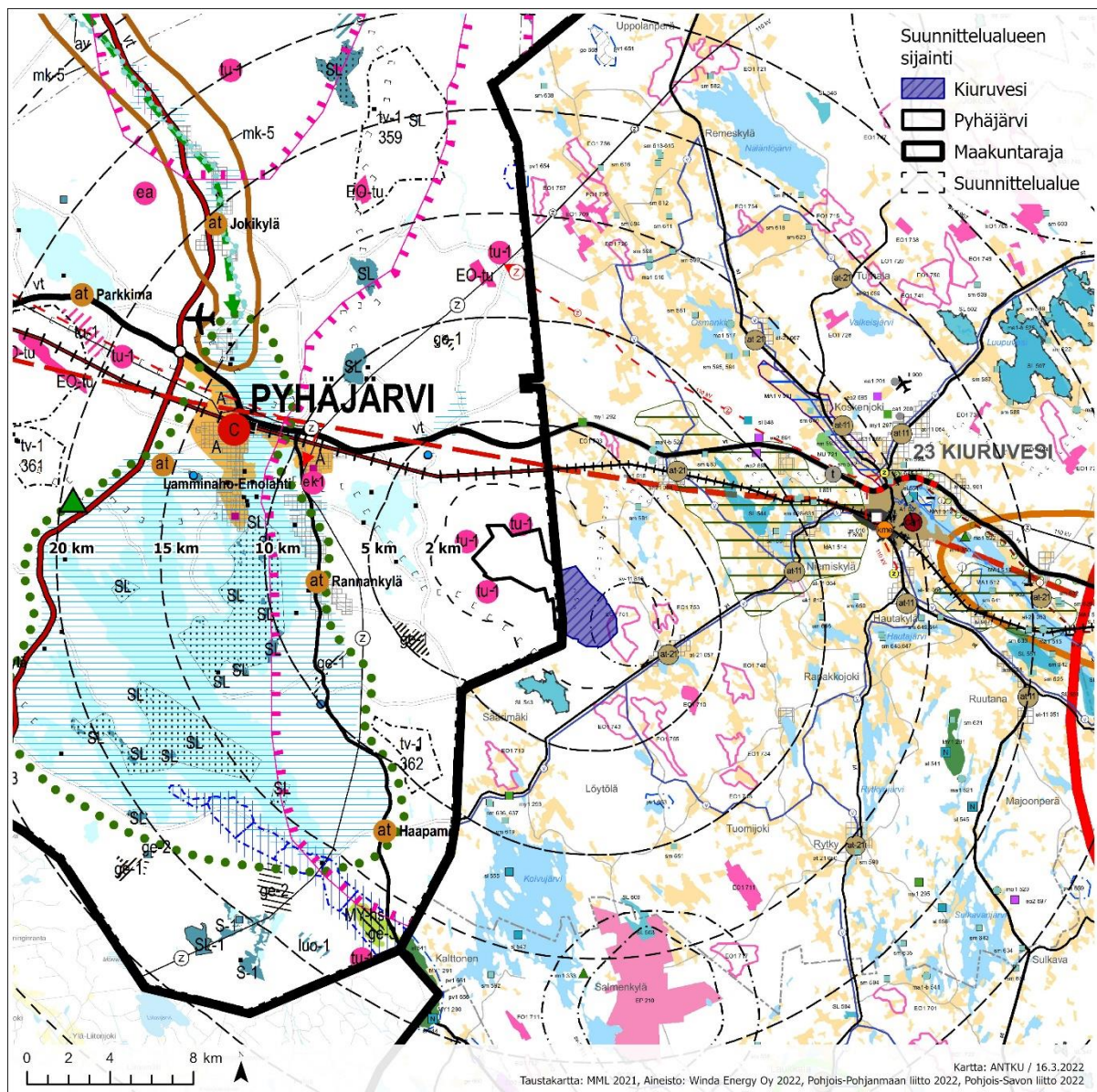
Pyhäjärven alueella voimassa olevat maakuntakaavat:

- 1. vaihemaakuntakaava
 - Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 2.12.2013 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015.
- 2. vaihemaakuntakaava
 - Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja saanut lainvoiman 2.2.2017.
- 3. vaihemaakuntakaava
 - Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Kaavan hyväksymispäätöksestä tehtiin kahdeksan valitusta Pohjois-Pohjanmaan hallinto-oikeuteen. Valitukset eivät koske Laulurämeen tuulivoimapuiston hankealuetta tai sen

lähialueita. Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus päätti 5.11.2018 kokouksessaan (232 §) määrätä 3. vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan MRL 201 §:n nojalla. Vaihemaakuntakaavan voimaantulosta on kuulutettu 12.11.2018. Pohjois-Pohjanmaan hallinto-oikeus hylkäsi välipäätöksessään (26.3.2019 19/9968/1) valituksen alaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevat vaatimukset. Pohjois-Pohjanmaan hallinto-oikeuden valitukset hylkäävä päätös on saatu 29.4.2020 (20/0240/1). Valitusaikana tehtiin kaksi valituslupahakemusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan oikeusprosessi jatkuu edelleen, mutta käsiteltävät asiat eivät koske tätä hanketta.

Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisissa maakuntakaavoissa Laulurämeen tuulivoimapuiston alueelle ei sijoitu maakuntakaavan merkintöjä. Tuulivoimapuiston läheisyyteen pohjois-, etelä- ja länsipuolille sijoittuu turvetuotantoon soveltuvat alueet (tu-1) kohdemerkinnät. Lisäksi noin 2 kilometrin päässä tuulivoimapuiston lounaispuolella kulkee moottorikelkkareitti.

Ote Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisten maakuntakaavojen yhdistelmästä on esitetty alla (Kuva 4-1).

Kuva 4-1 Yhdistelmäkartta Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmästä suunnittelualueen läheisyydessä.

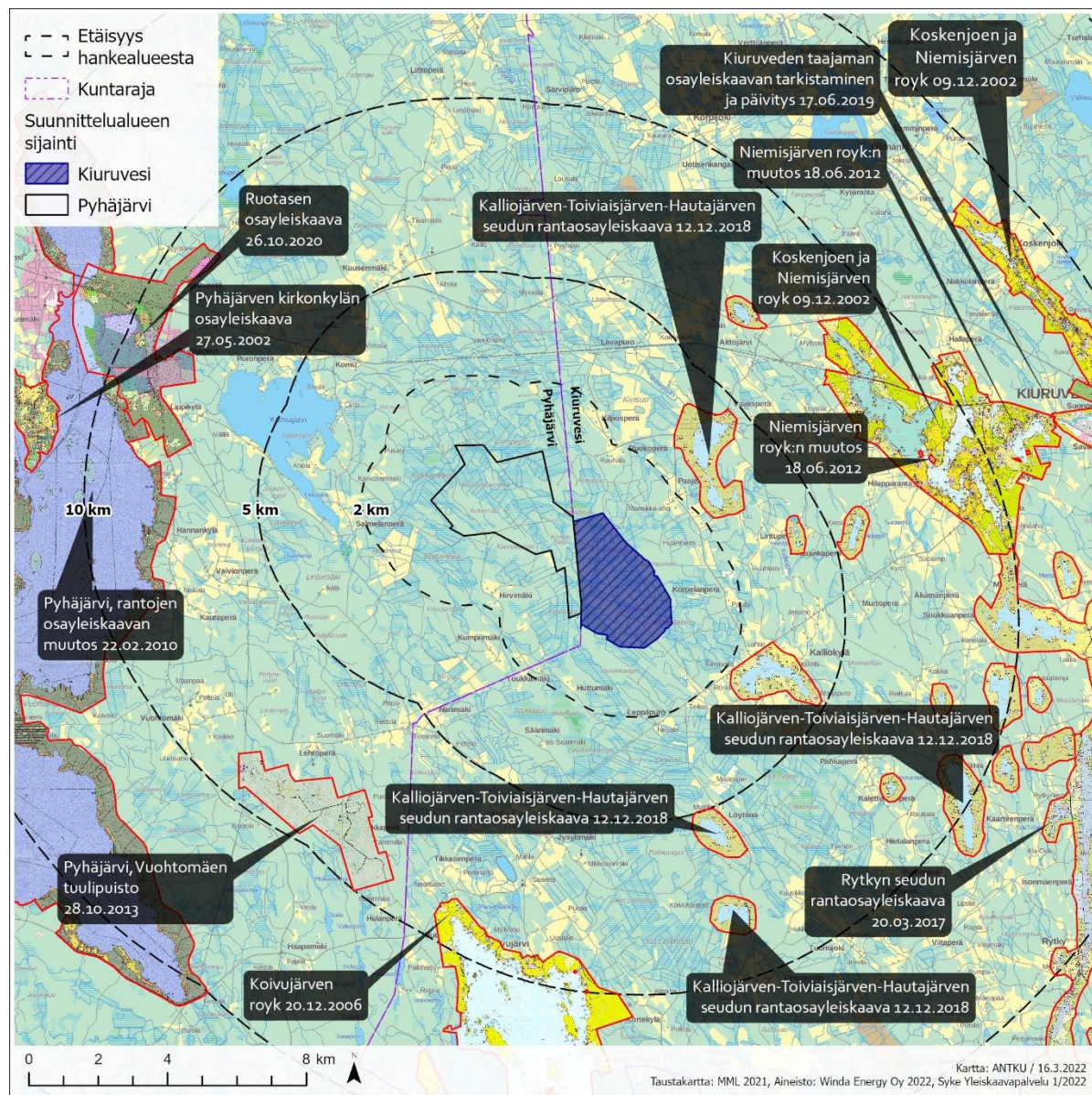
4.4 Yleiskaavat

Tuulivoimapaiston suunnittelualueella ei ole voimassa yleiskaavoja. Alueen läheisyydessä ovat voimassa seuraavat yleiskaavat

- 2–5 kilometrin päässä suunnittelualueesta
 - o Kalliojärven-Toiviaisjärven-Hautajärven seudun rantaosayleiskaava, Kiuruvesi (12.12.2018)
- 5–10 kilometrin päässä suunnittelualueesta
 - o Koskenjoen ja Nirmisjärven royk, Kiuruvesi (9.12.2002)
 - o Niemisjärven royk:n muutos, Kiuruvesi (18.6.2012)
 - o Koivujärven royk, Kiuruvesi (20.12.2006)
 - o Vuohonmäen tuulipuisto, Pyhäjärvi (28.10.2013)
 - o Rantojen osayleiskaavan muutos, Pyhäjärvi (22.2.2010)

- Pyhäjärven kirkonkylän osayleiskaava (27.5.2002)
- Ruotasen osayleiskaava, Pyhäjärvi (26.10.2020)

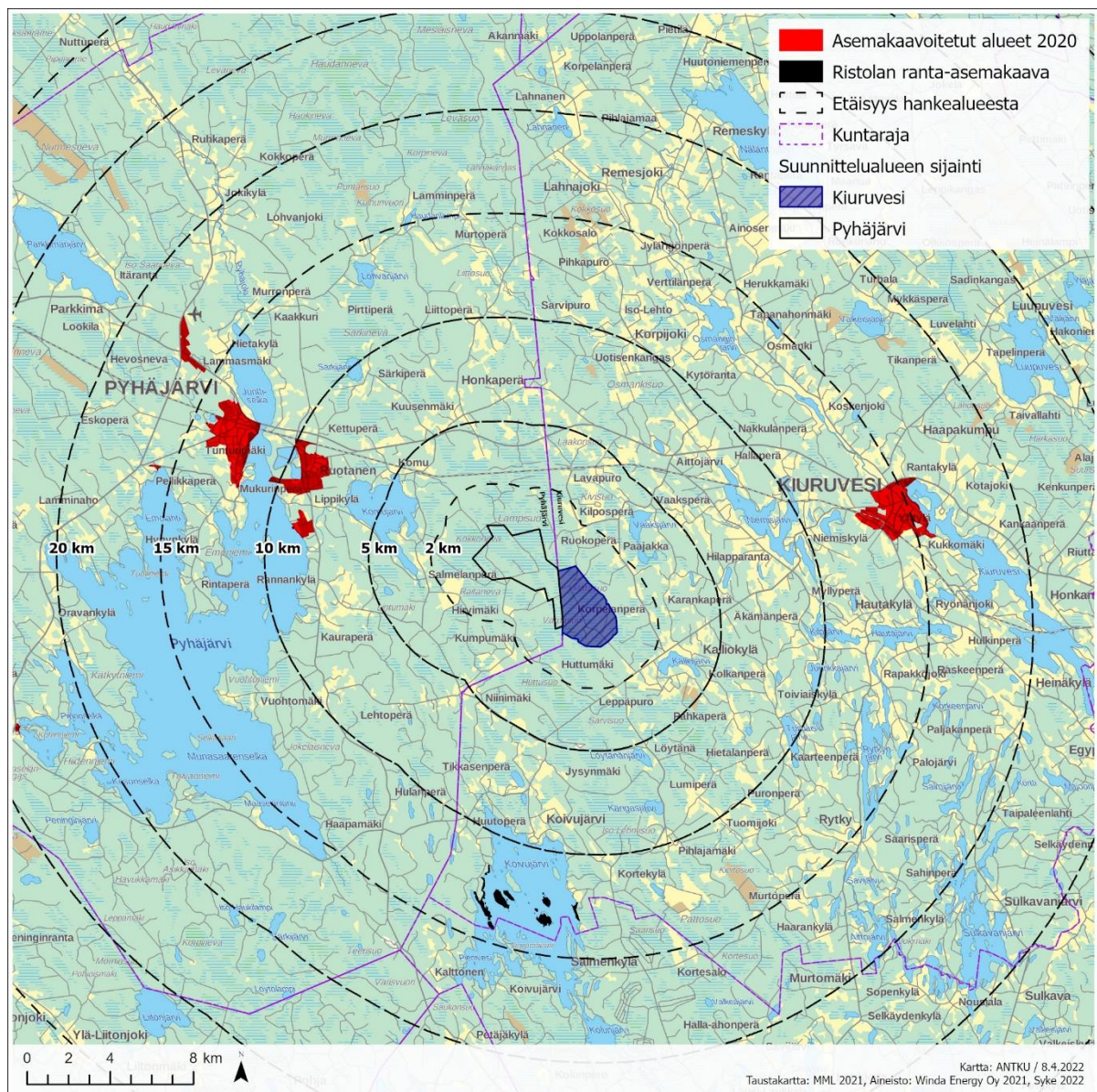
Ote suunnittelualueen läheisyydessä voimassa olevista osayleiskaavoista on esitetty alla (Kuva 4-2).

Kuva 4-2 Ote suunnittelualueen läheisyydessä voimassa olevista yleiskaavoista.

4.5 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Laulurämeen tuulivoimapuiston suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asema- tai ranta-asemakaavoja. Koivujärvellä Koivujärven rantaosayleiskaavan eteläosan vieressä on voimassa Ristolan ranta-asemakaavan vuodelta 1984. Ristolan ranta-asemakaava-alueelta on etäisyyttä vähimmillään 12 kilometriä. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijaitsevat Kiuruveden keskustaajamassa lähimmillään noin 13 kilometrin päässä suunnittelualueen itäpuolella ja Pyhäjärven Ruotasen ja Lippikylän alueella noin 8 kilometrin päässä suunnittelualueen länsipuolella. Suunnittelualueen vaikutusalueella sijaitsevat asema- ja ranta-asemakaavat on esitetty kuvassa Kuva 4-3.

Kuva 4-3 Asema- ja ranta-asemakaavoitetut alueet.

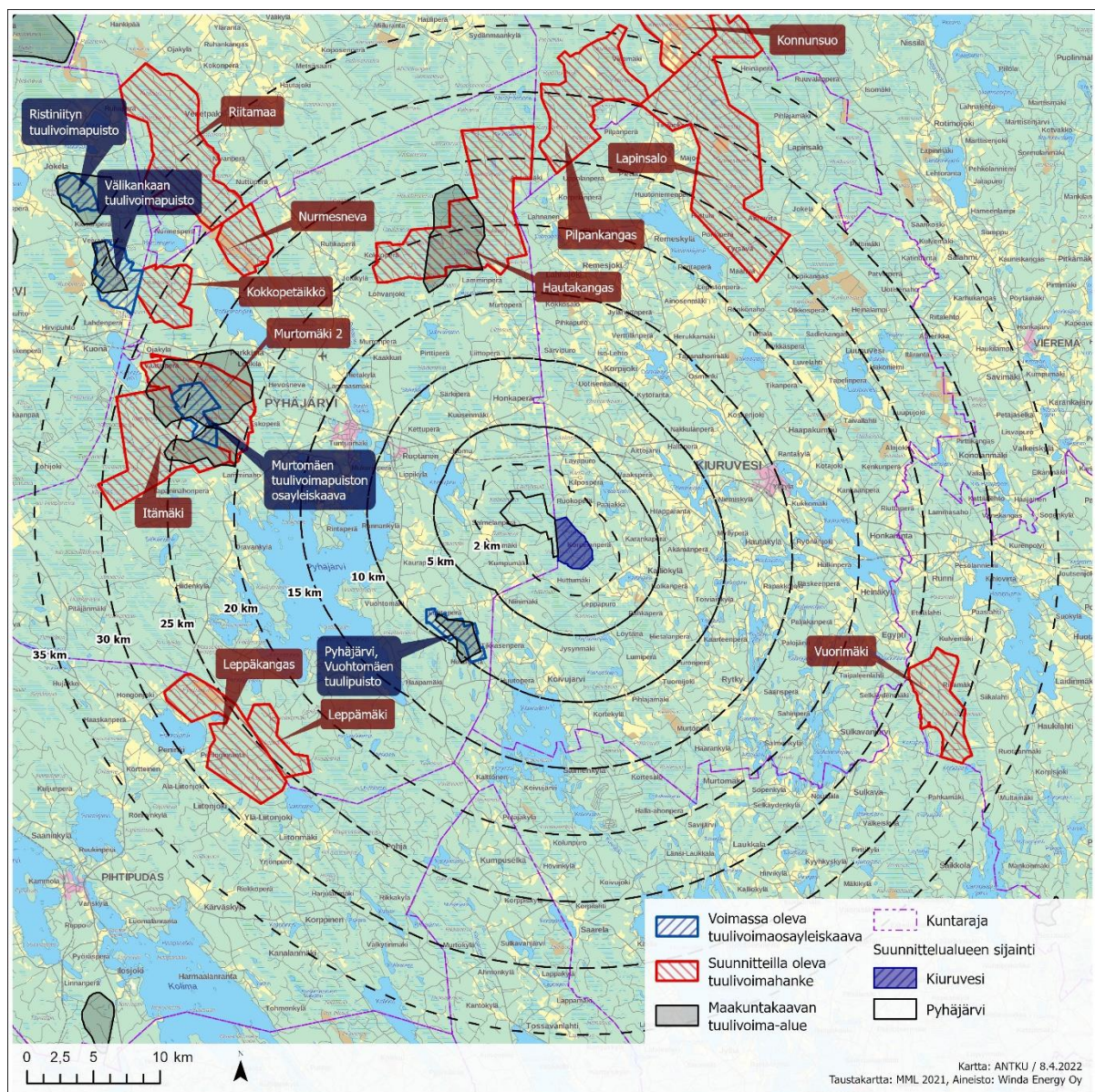
4.6 Lähialueen tuulivoimahankkeet

Laulurämeen tuulivoimapuistoa lähinnä sijaitsevat tuulivoimahankkeet sijoittuvat Pyhäjärven kunnan alueelle. Alle 30 kilometrin päässä suunnittelualan rajasta sijaitsee kaikkiaan 8 tuulivoimahanketta (Kuva 4-4):

Taulukko 1. Lähialueen muut tuulivoimahankkeet.

Hanke	Toimija	kpl	Tila	Etäisyys	Ilmansuunta
Vuohtonmäki	Puhuri Oy	8	Luvitettu	8 km	Lounas
Hautakangas	Infinergies Finland Oy	53	YVA/kaava	17 km	Pohjoinen
Lapinsalo	Megatuuli Oy	23	YVA/kaava	24 km	Luode
Murtomäki 2	YIT Suomi Oy	17	YVA/kaava	20 km	Länsi
Murtomäki 1	Ålandsbanken	15	Rakenteilla	22 km	Länsi
Leppämäki	Megatuuli Oy		Esiselvitys	25 km	Lounas

Itämäki	Neon Renewables Finland Oy	35	Kaavoitus	25 km	Länsi
Nurmesneva	Myrsky Energia Oy	12	Esiselvitys	25 km	Länsi
Kokkopetaikkö	Infinergies Finland Oy			27 km	Luode
Pilpankangas	Myrsky Energia Oy	30	YVA/kaava	29 km	Pohjoinen
Riitamaa	Myrsky Energia Oy	39	YVA/kaava	29 km	Luode
Vuorimäki	ABO Wind Oy	27	YVA/kaava	29 km	Kaakko
Välikangas	ABO Wind Oy	16	Rakenteilla	32 km	Länsi
Konnunsuo	Metsähallitus	25-38	YVA/kaava	35 km	Pohjoinen

Kuva 4-4 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet (1/2022).

5. LAADITTAVAT SELVITYKSET

Kaavoituksen lähtö- ja selvitysaineistoina toimivat YVA-menettelyä varten laadittavat ympäristöselvitykset. Tuulivoimaloiden sijoittaminen tulee perustumaan tuulivoimatoimijan laatimiin sijoitus-suunnitelmiin ja laadittaviin erillisselvityksiin, mallinnuksiin, arviointeihin ja saatavaan palautteeseen. Osayleiskaavan valmistelussa huomioidaan seuraavat ympäristövaikutusten arvioinnin selvitykset:

- kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- lepakkoselvitys
- liito-oravaselvitys
- metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys
- pesimälinnustoselvitys
- pöllöselvitys
- linnuston syys- ja kevätmuuttoselvitys
- näkemäalueanalyysi ja havainnekuvat
- susiselvitys
- metsäpeuraselvitys
- viitasammakkoselvitys
- meluselvitys
- varjostus- ja välkeselvitys
- arkeologinen inventointi

6. ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Osayleiskaavoituksen yhteydessä arvioidaan MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti kaavan toteuttamisen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. Arvioinnissa tarkastellaan sekä tuulivoimapuiston rakentamisen, käytön että käytöstä poiston vaikutuksia.

Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Laulurämeen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). Laulurämeen tuulivoimahanke sijoittuu Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkien alueille. Kiuruveden kaupunki ratkaisee osayleiskaavalla Laulurämeen tuulivoimahankkeen toteuttamisen omilla alueillaan ja Pyhäjärven kaupunki omalla osayleiskaavallaan omilla alueillaan.

YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksi hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen. Osayleiskaavassa määritellään muun muassa voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Kaavoituksen kanalta keskeisimpiä selvitettäviä vaikutuksia ovat:

- vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja elinkeinoihin
- vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön
- liikennevaikutukset
- vaikutukset ilmastoon
- meluvaikutukset ja varjon vilkkumisen vaikutukset
- vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (mm. asuminen, metsästys ja virkistys)
- vaikutukset kasvillisuuteen, eläimiin, suojelukohteisiin ja ekologisiin yhteyksiin
- vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- ja pohjavesiin
- turvallisuusvaikutukset

- vaikutukset puolustusvoimien toimintaan (mm. tutkavaikutukset)
- lentoestevaikutukset
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Vaikutukset voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä.

7. OSAYLEISKAAVOITUKSEN AIKATAULU JA VAIHEET

Kiuruveden kaupungin tekninen lautakunta on päättänyt käynnistää Laulurämeen alueelle osayleiskaavan laatimisen kokouksessaan 23.11.2021 (72 §). Päätöksen mukaan osayleiskaava laaditaan MRL 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakennusluvan perusteena.

Hankkeen yleissuunnittelua sekä alueen kaavoitusta tehdään samaan aikaan ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) kanssa. Kaavoitus jatkuu ja tarkentuu arviointimenettelyn jälkeen muun muassa ympäristöselvitysten tulosten perusteella.

Alustavan aikataulun mukaan Laulurämeen tuulivoimapuiston Kiuruveden osayleiskaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä koko hanketta koskeva YVA-ohjelma on tarkoitus asettaa nähtäville huhtikuussa 2022. Alustavan aikataulun mukaan Laulurämeen tuulivoimapuiston Kiuruveden osayleiskaavaluonnos sekä YVA-selostus asetetaan nähtäville joulukuussa 2022. Osayleiskaava ehdotus valmistellaan kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän jälkeen alkuvuoden 2023 aikana, jolloin osayleiskaavaehdotus tulisi nähtäville alkukesästä 2023 ja osayleiskaavan hyväksymiskäsittely olisi Kiuruveden kaupunginvaltuustossa syksyllä 2023.

Ajankohta	Vaihe	Hallinnollinen käsittely	Osallistuminen ja tiedottaminen
Kaavan aloitusvaihe ja vireille tulo			
talvi 2021–2022	Kaavoitusaloitteen laatiminen	Teknisen lautakunnan päätös kaavoituksen käynnistämisestä, 23.11.2021 § 72	viranomaisten ennakkoneuvottelu 24.1.2022 YVA-ohjelman seurantaryhmä 24.3.2022: kaavatilanteen esittely samassa tilaisuudessa
kevät 2022	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen	Teknisen lautakunnan päätös osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavan vireille tulosta 26.4.2022	Kuulutus kaavan vireille tulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä, kaupungin ilmoitustaululla ja internet -sivuilla Pyydetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta lausunnot ja mahdollisuus esittää mielipiteitä. Yleisötilaisuus: Yhteinen yleisötilaisuus tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta toukokuussa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidetään nähtävillä koko kaavanlaadinnan ajan sekä sitä päivitetään.

Kaavan valmisteluvaihe			
kesä-joulukuu 2022	Kaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnos) laatiminen		YVA:n yhteysviranomaisen lausunnon YVA-arviointiohjelmasta sekä OAS:sta saadun palautteen huomioiminen kaavaluonnoksen valmistelussa viranomaisneuvottelu
joulukuu 2022		Kaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnos) nähtäville asettamisesta päättäminen teknisessä lautakunnassa	Nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä, kaupungin ilmoitustaululla ja internet -sivuilla.
joulukuu 2022-tammikuu 2023		Kaavan valmisteluaineisto ja kaavaluonnos nähtäville nähtävillä (30 vrk)	Pyydetään lausunnot ja mahdollisuus antaa mielipiteitä Yleisötilaisuus: Yhteinen yleisötilaisuus tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta ja kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos)
Kaavan ehdotusvaihe			
kevät 2023	Kaavaehdotuksen laatiminen		YVA:n yhteysviranomaisen perustellun päätelmän sekä kaavan valmisteluaineistosta saadun palautteen huomioonottaminen kaavaehdotuksen valmistelussa ja vastineiden laatiminen viranomaisneuvottelu
alkukesä 2023		Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päättäminen teknisessä lautakunnassa	Nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä, kaupungin ilmoitustaululla ja internet -sivuilla.
kesä 2023		Kaavaehdotus nähtävillä (30 vrk)	Pyydetään lausunnot ja mahdollisuus antaa muistutuksia
syksy 2023	Kaavaehdotuksen viimeistely hyväksymiskäsittelyä varten		Muistutusten ja lausuntojen huomioonottaminen ja vastineiden laatiminen viranomaisneuvottelu tarvittaessa
Kaavan hyväksymisvaihe			
syksy 2023	Kaava-asiakirjojen viimeistely	kaavan hyväksymiskäsittely (kaupunginhalitus ja valtuusto)	Hyväksymispäätöksestä ja kaavan voimaantulosta kuulutetaan kaupungin ilmoitustaululla ja internetsivuilla sekä kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä. Valitusmahdollisuus valtuuston päätöksestä ltä-Suomen hallinto-oikeuteen ja valitusluvalla Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusaika 30 vrk hyväksymispäätöksen tiedoksi saattamisesta

8. KAAVOITUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN TYÖN AIKANA

8.1 Tiedottaminen

Laulurämeen tuulivoimapuiston osayleiskaavan (Kiuruvesi) vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen sekä luonnoksen ja ehdotuksen nähtävillä olosta tiedotetaan seuraavilla tavoilla:

- Ilmoituksina, kuulutuksina ja tiedotteina sanomalehdissä
- Kiuruveden kaupungin internetsivuilla ja ilmoitustauluilla
- Kirjeitse kaava-alueen maanomistajille

Viralliset kuulutukset julkaistaan seuraavissa sanomalehdissä:

- Kiuruvesi -lehti

Kaikista kaavan kuulemis- ja päätöksentekovaiheista ilmoitetaan Kiuruveden kaupungin ilmoitustaululla ja internet-sivuilla www.kiuruvesi.fi sekä Kiuruvesi -paikallislehdessä. Kaava-aineistot ovat nähtävillä Kiuruveden kaupungintalolla teknisessä palvelukeskuksessa ja internetsivuilla.

8.2 Osalliset

Osallisia ovat vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa (TAULUKKO). Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

- Maanomistajat
 - o Maanomistajat, jakokunnat ja muut kaava-alueen ja sen lähialueiden maanomistajat sekä alueiden haltijat
- Kiinteistönomistajat
- Lähiympäristön asukkaat ja loma-asukkaat
- Yrittäjät
- Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
- Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
 - o Boliden Kevitsa Mining Oy
 - o Digita Oy
 - o Elinkeinoelämän yhdistykset
 - o Energiayhtiöt
 - o Fingrid Oyj
 - o Finavia Oyj
 - o Kylätoimikunnat ja -yhdistykset
 - o Asukasyhdistykset
 - o Maa- ja kotitalousyhdistykset
 - o Maamiesseurat
 - o Lintutieteellinen yhdistys
 - o Luonnonsuojeluyhdistykset ja -piirit
 - o WWF Suomi
 - o Metsähallitus
 - o Metsänhoitoyhdistykset
 - o Metsästysseurat ja -yhdistykset
 - o MTK

- Museo- ja kotiseutuyhdistykset
- Riistanhoitoyhdistykset
- Suomen riistakeskus
- Tiekunnat
- Ilmatieteen laitos
- DNA Oyj
- Elisa Oyj
- Elenia Oy
- Savon Voima Oy
- Telia Finland Oyj
- Clinia Group Oy
- Muut mahdolliset yhteistö
- Viranomaistahot
 - Kiuruveden kaupunki
 - Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
 - Pohjois-Savon liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
 - Pohjois-Savon pelastuslaitos
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 - Luonnonvarakeskus Luke
 - Metsähallitus Luontopalvelut
 - Museovirasto
 - Pohjois-Savon aluehallintovirasto (AVI)
 - Puolustusvoimat
 - Suomen metsäkeskus
 - Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE Oy)
 - Suomen Erillisverkot Oy
 - Pyhäjärven kaupunki
 - Väylävirasto
 - Muuta viranomaiset harkinnan mukaan

9. OSALLISTUMINEN KAAVOITUKSEEN

Alueen osayleiskaavoituksen osallistuminen ja vuorovaikutus tapahtuu:

1. Yleisötilaisuuksissa
2. Mielipiteen toimittamisella kaavaluonnoksesta ja muusta valmisteluaineiston nähtävillä olon aikana
3. Muistutuksen kirjoittamisella kaavaehdotuksesta nähtävillä olon aikana
4. Ottamalla suoraan yhteyttä kunnan tai konsultin edustajaan.

10. KAAVOITUKSEN VALMISTELU JA OHJAAMINEN

Kaavoitustyötä ohjaa Kiuruveden kaupunki. Kaavakonsulttina toimii Ramboll Finland

11. LISÄTIETOJA KAAVOITUKSESTA

Hankkeesta vastaava

Winda Energy Oy
Annankatu 27, 00100 Helsinki

Yhteyshenkilö:

Oscar Lindblom
puh. 040 166 2227
etunimi.sukunimi@winda.fi

Kiuruveden kaupunki

Kiuruveden kaupunki
Harjukatu 2
PL 28
74700 Kiuruvesi

Yhteyshenkilöt:

tekninen johtaja
Kimmo Karoluoto
puh. 0400 475 7496
etunimi.sukunimi@kiuruvesi.fi

maanmittausinsinööri
Ville Kamaja
puh. 0400 741 492
etunimi.sukunimi@kiuruvesi.fi

Kaavakonsultti

Ramboll Finland Oy
Puutarhakatu 9
70300 Kuopio

Yhteyshenkilö:

kaavoitusarkkitehti
Pirjo Pellikka
puh. 040 532 2380
etunimi.sukunimi@ramboll.fi

kaavasuunnittelija
Roosa Saarela
puh. 044 558 9031
etunimi.sukunimi@ramboll.fi